

Н. Пономарьова,
студентка,
О. Вознюк,
доктор педагогічних наук, професор,
Житомирський державний університет ім. Івана Франка

БАГАТОЗНАЧНІСТЬ СЛІВ ЯК СУТТЄВА РИСА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Вступ. Англійська мова у процесі свого розвитку поновлювала свій словниковий запас різним чином, а джерелами цього поповнення поставали різні мови, якими користувалися представники різних народів, що на історичному проміжку історії Великої Британії мешкали на її території [1].

Виклад матеріалу. За таких умов, нині достатньо складно простежити та встановити етимологічний «шлейф» багатозначних слів, яких в англійській мові велика кількість. При цьому окремі багатозначні слова можуть мати більше ніж 100 значень (*Run*: 645 значень, *Set*: 430 значень, *Go*: 368 значень, *Take*: 343 значень, *Stand*: 334 значень, *Get*: 289 значень, *Turn*: 288 значень, *Put*: 268 значень). При цьому достатньо складно пояснити/зрозуміти мотивацію значень багатозначних слів [2].

Іншою причиною широкої багатозначності англійської лексики постає аналітичний лад мови, що створює ситуацію, коли значення слів багато в чому залежить від контексту, в якому ці слова вживаються/використовуються.

Так, слово *Fair* має декілька значень (світлий, ясний, гарний, справедливий, ярмарок), які залежать від контексту, в якому слово вживається. Цікавими є приклади, коли багатозначне слово використовується в одному реченні у декількох значеннях:

This fair girl is a fair salesgirl when she sells goods at the country fair.

Інший приклад. Слово *Draw*, яке має декілька значень (тягнути, тяга, черпати, вдихати, малювати, нічия, тираж). Ці значення є достатньо близькими за функціональною ознакою, коли значення тягнути (предмет) і тягнути (пересувати) олівець на папері виражають однакову дію.

Наведемо інший приклад. Слово *Run* має декілька значень (бігати, керувати – *to run the museum*). Спільність значень можна пояснити таким реченням:

To run the museum effectively he has to run along its corridors from one exposition hall to another.

Можна припустити, що базальне значення слова *Run* (бігати) було змінено/трансформовано у процесі функціонування англійської мови під впливом різних контекстів/ситуацій. Так, можна уявити ситуацію, коли керівник музею з метою вирішення певних керівних проблем був змушений інтенсивно пересуватися (бігати) у приміщенні музею, через що процеси керування і швидкого пересування (бігу) почали зближуватися за своїми значеннями. Чи, наприклад, процес керування магазином (*to run the shop*) може передбачати, що його керівник/менеджер має багато бігати містом у справах для забезпечення магазину товаром.

Наведемо і такі парадокси англійської мови, пов'язані з її лексичною багатозначністю.

Transparent:

Очевидний (*these lies are so transparent* – це настільки очевидна брехня)

Невидимий, прозорий (*a transparent stone* – прозорий камінь)

To dust:

Посипати (*to dust with salt* – посипати сіллю)

Протирати, прибирати пил (*to dust a vase* – протирати вазу)

To put out

Гасити, гасити знищувати (*to put out fire* – гасити пожежу)

Випускати, виробляти, створювати (*to put out an album* – випускати альбом).

Висновки. Таким чином, феномен багатозначності лексики англійської мови, що виявляє певну невизначеність її лексичного складу [3], є проблемою не тільки для такої навчальної дисципліни, як теорія сучасної англійської мови, але й для методики викладання англійської мови.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Вознюк О.В. Синергетичний підхід до вивчення англійської мови // Інновації в освіті: інтеграція науки і практики: збірник науково-методичних праць / за заг. ред. О.А. Дубасенюк. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2014. С. 163-180.

2. Вознюк О.В. Теорія і практика апроксимально-аналітичного методу навчання іноземних мов / О. В. Вознюк, О. Р. Тичина. – Житомир : Волинь, 1998. 183 с.

3. Вознюк О.В., Квеселевич Д.І. Новітні й нетрадиційні методи викладання іноземних мов // Питання філології та методики викладання філологічних дисциплін : наук.-метод. матеріали / за ред. проф. Л. О. Пономаренко. Житомир : ЖВІРЕ, 2003. Вип. 13. С. 23-33.